

JESZCZEŻ (42) *pt*

Pierwsze e jasne, drugie pochylone.

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVII – XVIII w. s.v. jeszcze.

Uwydatnia kontynuację (inną od spodziewanej); z silnym odcieniem ekspresywnym (42) :

A. *Przy określaniu czasu trwania czynności lub stanu (24) :*

a. *Uwydatnia kontynuację czynności lub stanu podkreślając dezaprobatę (przeważnie orzeczenie w 2 os. czasu teraźniejszego);* *adhuc Vulg; etiam Mącz (11) :* Ieſzczelz nieſzczęfny człowiecze Ta twa plia gęba ſzczęb iecze *RejJóz H7; BielKron 65; Yeſzczelz mówiwſz/ álbo y czóſz mówiwſz/ á prawdáfz to/ bez kunftu to mówiwſz. Mącz 485b, 108d; ieſzczelz rządziſz zdraycá. RejFig Bb8v; Coż myſlicie/ że chlebá nie macie? ieſzczelz nie baczycie áni rozumiecie? ieſzczelz macie ferce wáfze záſlepione? [adhuc caecatum habetis cor ueſtrum?] WujNT Mar 8/17.*

Połączenia: »a jeszczeż« = ad a. at etiam Mącz (4): A ieczcz ta pani dworna Tak zuphale ieft vporna. *RejKup 12; Mącz 18d, 419d; GórnTroas 62.*

»i jeszczeż« = adhuc PolAnt (1): Ieſzczelz nie baczycie áni rozumiecie? y ieczczelz macie fercá zátwardzone? *BibRadz Mar 8/17.*

b. *Uwydatnia brak rozpoczęcia, trwania lub zakończenia czynności podkreślając dezaprobatę (przeważnie orzeczenie w 2 os. czasu teraźniejszego);* *necdum Vulg, Mącz, non dum Vulg (11) :*

α. *Bez wyrażonego przeczenia: z przysłówkiem „mało” (1) :* Rozmayczcie mie trefktało Ieczcz na tem było mało. *RejKup h5v.*

β. *Z przeczeniem; nondum PolAnt, Vulg; necdum Vulg (10) :* *BierEz C3; KromRozm I Pv; MurzNT Matth 15/17; Vyrzy gnoy pod końmi tho woła ná páchołká/ ieſzczelz było nie czás tego dyablá dawno wymiotác? RejZwierc 106v; Ty wiele złego náczyniwſzy miedzy Rzeczápoſpolitá/ ieſzczelz łáſki nie proſiſz? BielKron 109; Mącz 243c; BibRadz Mar 8/17; Ieſzczelz nie rozumiecie/ áni pámiętaacie onego pięciorgá chlebá ná pięć tyſięcy ludzi/y wieleſcie koſzow wzięli? WujNT Matth 16/9, Mar 4/40, 8/17.*

c. *Uwydatnia możliwość trwania lub zaistnienia czynności lub stanu w przyszłości (2) :*

α. *Podkreślając dezaprobatę (1) :* Rzekł lud poſpolity/ ieſzczelzby miał Ionátá vmrzeć/ przez ktorego Pan Bog lud Izráelſki wybáwił/ y wydárli go z rękú Saulowych. *BielKron 64v.*

β. *Z imp uwydatnia chęć przedłużenia czynności (z odcieniem lekceważenia) (1) :* A gdy tego było czekania tak długo, gdy się doczekać nie mogli (–) poſzedł poń podsędek i uſłyſzał: (–) „Jeſzczelz jedno tam panie podsędku poczekaj. przyńdę ja tam do was wnet”. *ZapMaz II G 97/89v.*

B. *Przy podkreślaniu dodatkowej czynności lub ilości uwydatnia kontrast tego, co istnieje, z tym, czego się spodziewano (18) :*

α. *Nawet, co więcej (z silnym zabarwieniem uczuciowym wyrażającym podziw lub dezaprobatę);* *adhuc Vulg (13) :* miły panie Tos nadobnie łaskaw na mię Widzącz mnie tak ſkłopotaná Ieſzczelz iako nową raną Dałz mię tak przed ſobą dręczyć *RejJóz H5v; MurzHist M2; RejZwierc 106; RejPos 131v; Nie dofyćze Pánie moy/ iżeſ nam tákie mieyſce y odpocznienie drogą krwią y ſmiercią twoią zgotował: ieſzczelz ſam po nas przychodźić chceſz? SkarKaz 552a.*

Z *przymiotnikiem* (1): Odćzepieńcy ktorzy lud boży ceremonjami iézfzczéłz nie potrzebnými zniewálaią *MurzNT* 56 *marg.*

Połączenia: »a jeszczeż« (2): *RejRozpr* A3; Tedy Moizełz odpowiedział tuż przed pánem/ Oto Izraélczycy niełucháią mie/ A iefzczéżby [*et quomodo*] mie Fárao miał łuchác *BibRadz Ex* 6/12.

»jeszczeż i« = *adhuc et PolAnt, Vulg* (3): *RejJóz* H3; *MurzNT Matth* 15/16; A Piotr odpowiedáiąc rzekł mu: Wyłóż nam to podobieństwo. A on rzekł: Iefzczelz y wy bez wyrozumienia iefteście? *WujNT Matth* 15/16.

»jeszczeż ktemu« (1): [*Pan*] Iefzczelz ktemu łam obiecuie poń [*po człowieka*] przydź á ożywić ciało iego *RejPos* 222.

»jeszczeż nadto« (1): Iefzczelz nád to zbudował Aaron ołtarz przed onym cíelcem *SkarŻyw* 490.

β. Mimo to (5) : on podiawłzy zá cię ták okrutną mękę łwoię/ á rozławłzy obficie nięwinną krew łwoię/ dawłzy vmorzyć ono łwięte ciało łwoie/ iefzczelzby cie łtráćić miał? iefzczelzby łie w thobie rołkochác nie miał? iefzczelzby cie Bogu oycu łwemu ofiárowác nie miał? *RejPos* 106v; *GórnTroas* 21; Bo dla tego te dwie łłowie Łukałzowe z textu wymázuią [...] á ná ich mieyłce trupá ábo ciało zá dułżę/ á grob zá piekło podrzuciáią. A iefzczelz będzie kto łmiał mowić/ żeby haeretykowie żadnego mieyłcá w piłmie łwiętych chcąc y wiedzác nie złałzowáli? *WujNT* 404.

Synonimy: **B. α. nawet**; **β. mimo**.

Cf **JESZCZEĆ**